

Перспективи розвитку екстремального туризму в кримському регіоні

В. В. АБРАМОВ, ОПЛАКАНЕЦЬ К.О.

Харківська національна академія міського господарства

За визначенням В. В. Абрамова, доц. каф. "Туризм і готельне господарство", екстремальний туризм - це різновид спортивного туризму, здійснення якого потребує спеціальних знань, навичок, техніки і екіпіровки, пов'язаний з у край - граничними, фізично-психічними можливостями людського організму, в умовах чітко встановленого ризику, рівень допустимості якого визначається мінімальною ймовірністю заподіяння шкоди життю або здоров'ю туриста, в результаті чого людина отримує позитивний адреналін і незабутні враження.

Філософія екстриму неоднозначна. Для багатьох вона полягає в отриманні гранично гострих відчуттів, як можливість постійно підтримувати в собі загострене почуття сприйняття навколишнього світу, бажання пригод. Для інших екстрім - це цікаве проведення часу, здоров'я і задоволення. Для ділових людей, екстремальний туризм - вихід для своєї накопиченої негативної енергії, ефективне звільнення від стресу.

Крим є регіоном, який включає в себе комплекс ресурсів, які сприяють розвитку курортно-рекреаційної діяльності, туристської та розважальної індустрії. У Криму достатньо сприятливих умов для розвитку екстремальних видів туризму.

Гірські види екстремального туризму - скелелазіння, гірські лижі і сноуборд. Траси для тренувань і сходжень - скелі Ай-Петрі, Інкермана, Мису Сарич, бухти Ласпі, мису Айя. На скелях Червоний Камінь, Крило Лебедя, Парус проводяться змагання різного рівня. Для гірськолижного туризму – Ай-Петрі, Ангарський перевал, нижнє плато гірського масиву Чатир-Даг.

Спелеотуризм - у Криму понад 800 печер: «Мармурова» (у п'ятірці найкращих на планеті), «Еміне-Баїр-Хосар», «Червона печера» (найдовша печера Європи у вапняках), «Трехглазка», «Скельська печера».

Повітряні види екстремального туризму - дельтапланеризм - гора Клементьєва, вершина Коклюк, Карадаг, гори Північної Демерджі, Ай-Петрі, Біла Скеля, парашутний спорт - Байдари-Кастропольська стіна, вершини Білої Скелі, Качи-Кальон, район Акташського озера і Балаклави.

Водні види екстремального туризму - дайвінг, водні лижі. Для занурення з аквалангом розвинені райони півострова Тарханкуту, Великого і Малого Атлеша, де збереглися останки затонулих кораблів XVIII-XIX вв., Кримської війни та I і II Світових війн і чудові підводні пейзажі біля мису Айя, Батілімана, в Блакитній затоці, у Нового Світу, Кара-Дагу.

Наземні види екстремального туризму - пішохідний маршрут-траверс: яйли Ай-Петринський та Ялтинський, Бабуган-яйли, Чатирдаг, Демерджі, Карабі з виходом в Морське або Судак. Велосипедний туризм - траса Балаклава-Сімферополь - Євпаторія. Кінні тури - плато Ай-Петрі.

Комбіновані тури - спільне проведення в одному маршруті скелелазіння, вело і кінного туру - траса Севастополь-Бахчисарай-Феодосія.

Сучасна людина, що звикла до стабільного способу життя і технічному прогресу, відчуває потреби в адреналіновому сплеску. Екстремальний туризм є одним із способів легального задоволення даної потреби, чим завойовує з кожним роком все більшої популярності серед людей різного віку і професій, що мають різне сімейне і суспільне становище. За інформацією від голови Республіканського комітету Криму по мисливському і лісовому господарству Ігоря Кацяя, на Кримському півострові готується до прийняття програма розвитку екстремального туризму в Криму. Якщо в 2009 році цим захоплюючим видом туризму займалися 65868 чоловік, то до 2014 року, на думку І. Кацяя, їм буде займатися понад 85 000 чоловік.